

19 noiembrie 2013

COMUNICAT DE PRESĂ
privind sesizarea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al
Magistraturii
de apărare a independenței sistemului judiciar

În ședința din data de 19 noiembrie 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat rezultatele verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară privind cererea de apărare a independenței sistemului judiciar solicitată de Secția pentru procurori a Consiliului.

Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a făcut această solicitare ca urmare a promovării în spațiul public, începând cu data de 25 iulie 2013, prin intermediul postului de televiziune Antena 3, precum și a unor publicații on-line, a unor afirmații de natură a aduce atingere independenței justiției. În motivarea solicitării, Consiliul Superior al Magistraturii a arătat că prin intermediul postului de televiziune „Antena 3”, precum și a publicațiilor on-line „DC News” și „lumeajustiției.ro”, au fost promovate unele mesaje cu caracter denigrator la adresa procurorilor Direcției Naționale Anticorupție, a instituției Direcției Naționale Anticorupție și a sistemului judiciar în ansamblu, în contextul instrumentării cauzei privind pe inculpatul Sorin Alexandrescu și alții, în sensul evident de a discredita profesional și instituțional procurorii DNA, de a acredita ideea unei comenzi politice în legătură cu o anchetă penală aflată în derulare, în care instituția Antena 3 are calitatea de inculpat și de a submina atât prin limbaj cât și prin atitudine, autoritatea judecătorească ca putere a statului consacrată constituțional.

Secția de procurori a Consiliul Superior al Magistraturii a dispus și sesizarea Consiliului Național al Audiovizualului cu privire la posibila încălcare de către postul de televiziune Antena 3 a mai multor prevederi din cuprinsul Codului de reglementare a audiovizualului.

Verificările efectuate în cauză de inspectorii Direcției de Inspekție Judiciară pentru Procurori au stabilit următoarele: afirmațiile formulate prin intermediul postului TV „Antena 3” și al publicațiilor on-line „DCNews” și „lumeajustiției.ro” la adresa Direcției Naționale Anticorupție sunt de natură a induce ideea unei implicări a politicului în justiție și să creeze suspiciuni în rândul opiniei publice cu privire la independența și imparțialitatea procurorilor. Prin astfel de afirmații, care reprezintă o deformare evidentă a realităților de fapt, s-a indus în mod indirect ideea unei funcționări anormale și incorecte a sistemului judiciar, în sensul că procurorii ar fi instrumentat dosarul penal la solicitarea Președintelui României, într-un alt cadru decât cel legal

prevăzut de legislația penală. Or, acreditarea ideii că magistrații nu respectă legea, fiind doar executanții unor comenzi politice, nefiind independenți, are drept consecință alterarea încrederii opiniei publice în competența, corectitudinea și probitatea pe care în mod legitim orice persoană le așteaptă de la magistrații cărora le încredințează apărarea drepturilor sale.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut că moderatorul și invitații emisiunilor „La ordinea zilei” din datele de 25 și 26 iulie 2013, difuzate de postul de televiziune „Antena 3”, au dezbătut aspecte ce au vizat modul de instrumentare al dosarului penal nr. 129/P/2013 al DNA - Secția de Combatere a Corupției, în condițiile în care, în această cauză, a fost începută urmărirea penală la data de 24 iulie 2013 tocmai față de acest post de televiziune, în calitate de persoană juridică. Aceste dezbateri, precum și comentariile jurnaliștilor de la publicațiile on-line „DC News” și „lumeajustiție.ro”, contravin precizărilor din **Codul deontologic al ziaristului adoptat de Clubul Român de Presă** în care se prevede la articolul 5 obligația ziaristului de evitare a „(...)publicării comentariilor și luărilor de poziție asupra unor cauze aflate pe rol în justiție.”

*Independența și imparțialitatea procurorilor precum și necesitatea respectării acestora, este prevăzută în reglementări interne și internaționale. Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite de reglementările interne ale art. 124 alin. 3 din Constituția României, art. 3 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor precum și în art. 3 alin. 2 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor. Referiri privind aceste principii se regăsesc și în mai multe reglementări internaționale. Astfel, în **Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului**, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite se precizează la articolul 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”. În cadrul aceluiași principii, la articolul 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. **Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților**, adoptată la Congresul VIII al Organizației Națiunilor Unite prevede la pct. 4 că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”. **Recomandarea (94) 12 a Comitetului de Miniștri** al statelor membre privind independența, eficiența și rolul*

judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994, dorind să promoveze independența sistemului judiciar a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu. Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor. Documentul prevede că sensul de „*independența judecătorilor*” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime. Conținutul acestui principiu constă în obligația executivului și legislativului să se abțină de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea submina independența judecătorilor. Pe lângă toate acestea, se precizează în document, *„că nu ar trebui să fie permis grupurilor de presiune să submineze independența sistemului judiciar”*.

Independența magistraților nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților. Independența este privită ca *„atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”*. Independența nu este un privilegiu în interesul propriu al magistraților, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea protecției drepturilor persoanelor care apelează la justiție pentru a li se face dreptate și constă în responsabilitatea magistratului de a convinge, nu prin forța principiului autorității, ci a argumentelor raționale, temeinice, constituind astfel un mijloc de a asigura și păstra încrederea publicului în sistemul judiciar.

Prin afirmațiile expuse anterior jurnaliștii au depășit limitele admisibile ale discursului public politic și ale libertății de exprimare, așa cum sunt protejate de dispozițiile articolului 10 din **Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**. Dreptul la libertatea de exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. 1 și 6 din **Constituția României**, *„Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”*. Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în **cauza Pager și Oberschlick contra Austriei** a decis că *„activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite*

limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept".

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în analiza aspectelor de natură să afecteze independența sistemului judiciar, a constatat că, prin Decizia nr. 460 din 10 septembrie 2013 a Consiliului Național al Audiovizualului, postul de televiziune S.C. „Antena 3” S.A. a fost amendat cu 20.000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și pe cele ale articolelor 30, 32 alin. (2), 34 alin. (1), 40 alin. (1) și (2) și art. 66 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare. În cuprinsul deciziei, se precizează că „(...) în perioada 17 iulie - 01 august 2013, postul de televiziune „Antena 3” a difuzat o serie de emisiuni informative și de dezbateri ce au avut în prim-plan evenimentele judiciare referitoare la extinderea cercetărilor asupra persoanei juridice S.C. „Antena 3” S.A. pentru presupuse fapte de complicitate la infracțiunea de șantaj, pentru care este anchetat directorul S.C. „Antena Group” S.A., precum și audierea, în calitate de martori, a unor persoane, în acest caz. În acest context, în cadrul acestor emisiuni au fost abordate subiecte referitoare la activitatea procurorilor Direcției Naționale Anticorupție, a Consiliului Superior al Magistraturii, a președintelui C.S.M., precum și a sistemului judiciar, în ansamblul său.”

Analizând rezultatele verificărilor, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că declarațiile formulate în emisiunile postului TV „Antena 3” și în materialele publicate de jurnaliștii publicațiilor on-line „DCNews” și „lumeajustiției.ro” au fost de natură să aducă atingere independenței, prestigiului și credibilității justiției, cu consecința subminării autorității acesteia, inclusiv a sistemului judiciar în ansamblul său. Luând în considerare toate aceste aspecte, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a decis că cererea de apărare a independenței sistemului judiciar formulată de Secția pentru procurori a CSM este întemeiată și, în consecință, a procedat la admiterea acesteia.

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII